

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Obligationibus, Functionibus Et Juribus Parochialibus

Engel, Ludwig

Salisbvrge, 1662

§. 2. Quo fundamento alijs præter Parochum competat jus Decimandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41598

Consil. 81. n. 2. Si Parochus vel Ecclesia propter Decimas malit venditorem, convenire quàm novum emptorem, qui fortè propter potentiam suam est difficilis conventionis, hoc esse ei concedendum, ne id quod in favorem Ecclesiæ est introductum, ut novum possessorem convenire possit, in ejus odium retorqueatur, dùm enim venditor prædium possedit, & fructus integros percepit, nata est contra eum, actio personalis, seu condictio ex Canone ad solvendas Decimas, quæ per venditionem prædij exspirasse non videtur.

§. II.

QUO FUNDAMENTO
alijs præter Parochum Ius decimandi competere possit.

1. Ecclesiastici acquirunt decimas ex Privilegio, incorporatione, prescriptione,

- tionem, & donatione laicorum.
2. Quid requiratur ad prescriptionem decimarum.
  3. Laici quamvis sint incapaces decimarum, possunt tamen aliquot modis eas habere.
  4. Prescriptione etiam immemoriali non potest Laicus Ius directum decimandi acquirere.
  5. Neq; etiam Consuetudine generali alicujus loci.
  6. Laici multi habent decimas cum periculo animarum suarum.
  7. Ex temporis immemorialitate praesumitur omni meliori modo pro decimis Laicorum.
  8. Quid interfit an laicus praescripserit decimas, vel an tantum ex praesumptione relinquatur in possessione.
  9. Praesumptiones praesumptionibus eliduntur.
  10. Ex immemorialitate non oritur praesumptio iuris & de jure.
  11. Immemorialitas etiam tunc est quando

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

Quando non constat deinitio possess-
sionis, licet constet de contrario,

12. An tempus immemoriale debeat
100. annos excedere.

13. Ex sententia affirmativa sequuntur
2. inconuenientia.

14. Negativa probatur.

15. notabilis limitatio in causâ decima-
rum.

16. Prohibitio Concily Lat: potest con-
suetudine abrogari.

17. Illa prohibitio videtur tantum pro-
cedere in infundatione perpetua.

18. Ex consuetudine potest valere, ut
unus laicus Ius utile in alium alic-
net.

19. Obligationi præstandi seruitia feu-
dalia, & canonem Emphyteuticam
potest præscribi.

20. Ius utile potest quidem præscribi
contra laicos sed non contra Eccle-
siam.

21. Præscriptio non procedit contra pro-
hibitionem Iuris publici.

M

22 Dif.

22. *Differentia, cur magis res Ecclesie immobiles praescribi possint, quam Jus utile decimandi.*

QUAMVIS regulariter omnes Decimae ad Parochum spectare censeantur, sunt tamen de Jure aliqui modi prodicti, quibus Jus decimandi ad alios non solum Ecclesiasticos sed etiam Laicos transferri potest.

1 Enim verò *Ecclesiastici* ex privilegio Papali, per incorporationem Parochiarum Monasterijs aut Canonici-
catibus factam, & per praescriptionem Decimas acquirunt. Item Laici, qui justè habent Decimas, possunt eas alteri Ecclesiae quam suae Parochiali, maximè verò cuidam Monasterio solius Episcopi accedente consensu donare *c. cum Apostolica 7. de his quae fiunt à Prel.*

2 Circa praescriptionem Decimarum notandum est, quòd allegans praescriptionem contra Parochum debeat vel tempus immemorabile, vel saltem 40. anno-

annorum cum titulo probare, propter præsumptionem Juris quæ militat pro Parocho & contra præscribentem: *c. 1. de præscript. in 6. junct. c. 2. De restit. spol.* Idem dicendum circa Parochias Monasterijs pleno Jure incorporatas, ita ut Decimæ earum non nisi 40 annis cum titulo contra Monasterium præscribantur, quia per incorporationem, Monasterium habetur loco Parochi: *Decisio Rotæ apud Tamb. De Jure Abb. tom. 3. dec. 120. n. 11.* Quod si autem præscriptio allegetur contra aliam Ecclesiam, cui tantum ex privilegio vel etiam præscriptione Decimæ competebant, sufficet posse probare possessionem bona fide per 40 annos continuatam *d. c. 1.* imò contra Clericum privatum vel Laicum 10. anni inter præsentem & 20. inter absentes cum titulo & sine titulo 30. sufficient. quia hic nec præsumptio Juris adest, nec favor Ecclesiæ, ob quem quadragenaria præscriptio re-

M 2.

qui.

quiratur. *Pet. Rebus, in tract. sing. de Decim. q. 13. n. 100.*

Laici quidem de Jure omnes sunt incapaces Juris decimandi, tanquam spiritualis & propter spirituale Ministerium competentis *c. causam 7. de prescript. & c. quamvis. 17. h. t.* Nilominus 1. ex privilegio Papali Jus decimandi acquirere possunt: quia non excedit vires Papæ, Laicum ad Jus spirituale habitare & secundum quid Clericis æquiparare, sicut defacto ad Jus patronatus, quod spirituale est, omnes Laici habitati sunt. 2. ante Concilium Lateranense, quod probabiliter fuit habitum Anno salutis 1179 Laici poterant Jus decimandi ab Ecclesia in feudum vel Emphyteusim accipere, quia tunc tantum acquirabant Jus utile & temporale non directum & spirituale, per dictum verò concilium Lat. id prohibitum est *c. 16. q. 7.* Si tamen alicujus Majoris ante concilium Decimas in feudum

accepissent, is etiamnum hodie eas
rectè retinere posset. *arg. c. 2. §. sanè*

De Decim. in 6. 3 per contractum

locationis aut ususfructus etiam Laici
Decimas habere possunt, quia tunc
nihil de dominio Iuris spiritualis in il-
los, sed tantum commoditas quaedam
percipiendi Decimas, non tanquam
sibi sed Parocho debitas transfertur.

4. Quaedam Decimæ sunt merè profanæ
& Laicales quas olim Domini suis præ-
dijs deinde subditis in ususfructum
feudum vel Emphyteusim datis tan-
quam loco tributi, pensionis annuæ,
vel Canonis imponebant. *Greg. Tho-
los in Syntagm. Iuris. lib. 2. c. 20.* quo
etiam referri posse videtur illa portio
vini quæ ex quibusdam vineis, præ-
sertim in Austria exigitur, & vulgo
Bergrecht appellatur.

Præscriptione autem etiam imme-
moriæ li ex communi DD. opinione
laicus Decimas, quoad titulum domi-
nij directi acquirere non potest, quia
est

4

est

est incapax possessionis, sine qua non
 currit praescriptio, *c. causam. 7. De
 praescript.* Undè non obstat, quod à
 quibusdam in contrarium opponitur,
 videl. quidquid per privilegium ac-
 quiri potest, id etiam possit per pra-
 scriptionem immemoriam, quam
 constat habere vim privilegij *per tex.
 & gl. in c. super quibusdam De V. S.*
 atqui Ius decimandi Laicus per privi-
 legium acquirere potest, ut dictum
 ergo, &c. nam negandum est suppo-
 situm, quod ex persona Laici detur
 immemorialis Decimarum praescrip-
 tio; datur quidem immemorialis de-
 tentio, quæ facti est, sed ex defectu pos-
 sessionis & propter Iuris resistentiam,
 non datur immemorialis praescriptio.

5 Similiter nec consuetudine gene-
 rali alicujus Provinciae introduci po-
 test, ut Laici possint Decimas Iure Do-
 minij directi sibi vindicent, quia im-
 primis hæc consuetudo foret irratio-
 nabilis, ut Laici sine omni causa id ha-
 beant

beant, quod Deo & Ministris ejus in recognitionem universalis Domini & propter spirituales labores debetur; deindè hæc consuetudo damnificaret Ecclesias, eas Decimis privando, meritò proindè invalidata intelligeretur. *in c. 1. De consuetud.* Notanter autem hæcenus loquor de Iure *directo* decimandi, nam quid dicendum sit de Iure *utili*, paulò inferiùs ad finem hujus § exponam.

Grandis igitur est difficultas quomodo defendendi sint Laici, qui passim in nostris partibus Decimas non ex titulo ususfructus, vel locationis, sed Iure proprietatis sibi vendicant, nec Privilegium Papale, nec infeudationem ante Concilium Lat. factam ostendere possunt, nescitur tamen quo Iure vel titulo primitùs acceperint?

Vereor, ne multi Laici cum animarum suarum periculo Decimas detineant. *jux. t. in c. prohibemus. h. t.* quando experientia constat, à tempo-

re, quo hæreses ordinem & tranquillitatem Ecclesiæ turbârunt, eò temeritatis perventum esse, quod præsertim Patroni & Advocati Ecclesiarum Iura & redditus Ecclesiasticos, quælibet liberè in suam utilitatem convertant. Parochos & Beneficiatos etiam non requisito Episcopo, & nescio quibus cû illicitis pactis instituunt, destituuntque. Quare optandum foret magno perè, ut quidam Laici saltem opulentiores ad eligendam viam tutiorem & exonerandam suam, aut suorum Majorum conscientiam induci possent, ut Decimas aliæque Iura Ecclesiæ Parochialibus restituerent. verum quia prædicti excessus non sunt de omnibus Laicis præsumendi, & satis colligitur ex Iure & DD. olim non fuisse infrequens, quod Laicis vel ob merita sua in Ecclesiam, vel ob ipsius Ecclesiæ utilitatem Decimæ ex privilegio aut per contractum feudalem concederentur: idcirco in proposita

qua

quæstione duos casus principales distinguo.

I. An Laici habeant decimas à tanto tempore, ut nec de *initio* nec de *contrario* constet?

II. An habeant Decimas à tanto tempore, ut de *initio* possessionis quidem non constet, constet autem de *contrario* v. g. ex libris antiquis vel instrumentis authenticis, ex quibus ostenditur, quòd Decimæ ante annos 100. vel 200. adhuc pleno Iure penes Ecclesiam fuerint?

Quod attinet ad primum casum, dico, quamvis Laicus Decimas præscribere etiam tempore immemoriali non possit, operatur tamen hæc immemorialitas temporis, quòd ex ea præsumatur antecessores Laici omni meliori modo sive deindè per privilegium, sive per infeudationem ante Conc. Lat. decimas acquisivisse. arg. c. *super quibusdam de V. S. c. 1. de prescript. in 6. l. hoc Iure. §. ductus a-*

M s.

que;

qua. ff. de aq. quot & aestiv. Pulchre
ad propositum loquitur Gilken. de
prescript. p. 3. c. 8. n. 23. Quamvis,
inquit 100. imò 1000. annorum,
possessio, ubi de non iusto primordio
constat, non minuat possessionis cau-
sam, cum in persona possessoris &
Majorum & Authorum ipsius tale ius
coalescere non potuerit. c. causam de
prescript. tamen ex quo de hujusmo-
di exordio non constet, & talis res sit,
quæ ex causa Laico acquiri possit, ex-
istimandum est, quod cum tot anno-
rum intervallo nemo ipsi questionem
moverit, justam quoque initij ratio-
nem fuisse. Cum enim tam varij
sint casus, ex quibus instrumenta inter-
cidere, vel interverti possint, videl.
incendium, furtum, injuria concer-
pentium, vetustas ipsa omnia paula-
tim hauriens, infirmitas memoria
ignorantium, quo loco quid positum
aut conditum sit, fiducia sui iuris ex
tam longa & inconcussa possessione,
non

non debet Ecclesia in tot humanæ conditionis casibus occasionem quem ex inopinato casu, suo Iure evertendi aucupari, cuius fortè Majores propter optima in Ecclesiam merita Decimas quasi pro recompensatione acquisiverunt, quo etiam referri possunt quæ infra. n. 18. dicentur.

Sed, inquires, quid interest an Laicus præscripserit Decimas, vel an in illorū possessione & perceptione relinquatur? R. Differentiam jam satis insinuatam esse, si enim ponatur Laicum præscripsisse Decimas, acquisivit Dominium Juris, & id retinebit, tametsi aliquando post completam præscriptionem emergat titulus & initium inhabile, quia impofterum non amplius possidet Decimas ex primo illo titulo sed ex Iure præscriptionis. Sin autem Laicus tantum ex præsumptione boni tituli, quæ oritur ex immemorialitate temporis relinquatur in possessione privabitur hac possessione, si

per Parochum de vitioso initio con-
 victus fuerit. *Felin. in c. accedentes. n.*
6. & in c. cum ex officio. n. 13. de pra-
script. Non obstat quòd dicit Vascq.
illust. Controv. p. 1. lib. 2. c. 81. n. 12.
& 15. licet constet de uno titulo inha-
 bili, nihilominus ex diuturnitate tem-
 poris de alio meliori expostfactio su-
 perveniente praesumendum esse: eo
 quòd ex antiquitate temporis factum
 non tantum unum, sed etiam plura,
 si necessaria sint, praesumantur. Non
 obstat, inquã, utut enim hoc fortè pro-
 cedat in alijs causis, in quib? Successo-
 res saltẽ mediati in bona fide existen-
 tes per longissimũ tempus praescribere
 possunt, tametsi Antecessores eorum
 fuerint in mala fide *Fachin. lib. 8. Con-*
trov. c. 27. vers. nec obstant. Cov. de
praescript. p. 2. §. 9. n. 7. secus tamen
 est in in causa decimarum, in qua nul-
 la praescriptio Laicum juvare potest.
 Propterea quando Parochus probat
 vitiosum initium possessionis, habet

triplicem fortissimam præsumptionem pro se, unam ex incapacitate Laici, alteram ex Jure ipso, quo omnes Decimæ ad Parochum spectare censentur. *c. 2. de restit. spol.* tertiam ex demonstratione vitiosi initij in possessione Laici, dùm econtrà Laicus solum & unam præsumptionem ex immemorialitate temporis prætereundere potest: notorium est autem, unam præsumptionem alijs præsumptionibus pluribus & fortioribus penitus elidi ac eneruari *arg. c. in. nostra. 4. De procurat. L. Divus. 7. de in integ. restit.* Neque verum est, quòd quidam con-¹⁰tendunt, ex immemorialitate temporis oriri præsumptionem Juris & de Jure, contra quam non admittatur probatio in contrarium. Etenim nulla est præsumptio Juris & de Jure, nisi quæ expressè in aliquo Canone vel lege contineatur, quod de immemorialitate temporis non reperimus, eamque ob causam contrà probatam im-

memorialitatem admittendas esse
 probationes de vitioso initio rectè do-
 cent Arnold. Rath. *tract. de usucap. c.*
5. assert 47. n. 2. & 3. Henr. Canis.
de Decimis cap. 9. in fin. Fachin. *Con-*
trou. lib. 8. c. 33.

In altero casu principali tota diffi-
 cultas dependet ab eo, an dicatur tem-
 pus immemoriale, quando quidem
 non constat quo initio cæperit posses-
 sio, constat autem de contrario, quod
 scilicet ante tot & tot annos necdum ap-
 pud antecessores moderni possessoris
 fuerit. Nam si dici debeat tempus im-
 memoriale, de cuius initio non con-
 stat, habebit Laicus præsumptionem
 Juris ex immemorialitate temporis
 pro se, & relinquendus erit in posses-
 sione Decimarum, usque dum Paro-
 chus vitiosum initium ostendat. Sa-
 nè hæc quæstio non tantum vix apud
 aliquem authorem in terminis repe-
 ritur, sed à plerisque confunditur &
 nulla inter *contrarium & initium* di-

finctio adhibetur. ut per gl. in c. 1. in
 v. memoria de prescript. in 6. Ma-
 scard. de probat. vol. 2. Concl. 1042. imò
 in d. c. 1. expressè dicitur illa imme-
 morialis præscriptio, *cujus contrarij
 memoria non existit*. Verùm frequen- II
 tius DD. supponunt rectè dici posses-
 sionem imemoriam, quamvis con-
 stet, quòd aliquando contrarium
 fuerit, dummodo de initio præsentis
 possessionis non constet. Graveta. de
 antiq. temp. p. 4. sect. absolutis differen-
 tijs. omnium clarissimè. Molina de I.
 & I. tract. 2. disp. 76. n. 3. facit tex in c.
 super quibusdam. De V. S. ibi. ex anti-
 qua consuetudine a tempore cuius non
 extat memoria & in L. 3. S. ductus aq.
 ff. de aqua quot. cuius origo memoriam
 excessit, iure constituti loco habetur.
 Doctores autem & textus supra relati
 optimè cum hac opinione conciliari
 videntur, per illum modum loquendi
 quo utitur Menoch. De arbit. Ind. lib.
 2. Cent. 1. casu 43. n. 2. Nimirùm,
 quòd

quòd illud dicatur tempus immemoriale *cujus initij memoria non est in contrarium* bonus tex. in c. 1. de con-

72 *suet. in 6.* Nova est disputatio, an sit immemorialis possessio, quam constat infra 100. annos cœpisse, nescitur autem, quando? adeoque an tempus immemoriale necessario debeat 100. annos excedere?

Affirmant Card. in c. *si diligenti de prescript.* Molina, d. *disp 76. n. 2. Cor de prescript. p. 2. §. 3. sub. n. 9.* Sed si istorum DD. argumenta perpendam, parum me persuadent. etenim quòd ita inferant: centenaria prescriptio requirit titulum *c. si diligenti. in fin. De prescript.* ergo immemorialis, que titulum non requirit, debet esse major centenaria, rectè negari potest consequentia, quia quòd in centenaria requiratur titulus, hoc ipsum in specialem favorem Ecclesiæ Romanæ constitutum est, ne tam facilè per prescriptionem damnificetur. unde quòd

addit Molina, præscriptionem immemorialem esse magis privilegiatã, quam centenariam, verùm est respectu præscribentis, non verò respectu ejus contra quem præscribitur. Deinde ex hac sententia videntur sequi duo inconvenientia nõ exigua. 1. quod favorabiliores essent partes illius, qui titulum non habet, quã qui habet, contra nota Iura, ex quibus semper minori spatio temporis indiget, qui titulum habet, quam qui non habet. *c. 1. de prescript. in 6.* nam qui in præscriptione contra Ecclesiam Romanam, vellet se in titulo fundare, deberet necessario probare possessionem continuatam per 100. annos, quia minor contra Ecclesiam Romanam non admittitur, & immemorialis, hoc casu propter extantiam tituli & ostensionem initij deficeret. sin autem dissimulato titulo vellet probare immemorialem, id facili negotio efficere posset, si (quod etiam DD, cc. concedunt)

13

dunt) testes de possessione per 40. annos produceret, & qui de cœtero non audiverint de initio ex quo satis apparet, quòd melior foret præscriptis contra Romanam Ecclesiam conditio, si titulum non haberet, quam si haberet. Hinc 2. continuò sequitur alterum inconueniens, quòd nimirum hoc modo facillimè eluderetur privilegium Romanæ Ecclesiæ concessum, cum quilibet vel parum astitus nunquam se in titulo, sed ob facilitatem probationis semper in immemoriali fundaret.

¶ 14 Quare in hac difficultate Ego breviter sic dicendum arbitror quòd in illis causis, in quibus præscriptio 40. annorum cum titulo procedit, probabilius sit, ex nullo Iure evinci, quin etiam infrà 100. annos ad effectum, quòd aliquis non teneatur probare titulum, detur immemorialis possessio si testes saltem per 40. annos testentur de visu proprio, quòd semper viderint

rint rem in hoc statu fuisse, & de cate-
ro audiverint de initio: quia tunc suf-
ficienter probatum est, quod *origo me-*
moriæ excesserit, prout id solum ad
immemorialem possessionem requi-
ritur *in c. l. 3. § ductus aquæ, de aqua*
quotid. & est. & quia de Jure Civili
in præscriptione 30. vel 40. annorum
absolutè non requiritur titulus. *l. sicut*
& l. omnes. C. de præscript. 30. anno-
rum. De Jure vero Canonico per quan-
dam correctionem sit introductum, ut
in præscriptione 40. annorum requi-
ratur titulus, ubi Jus resistit præscriben-
ti. *c. 1. de præscript. in 6.* videtur om-
nino congruum, ut hæc correctio
strictè accipiatur. *l. Sancimus C. de*
appell. & non extendatur ad eum ca-
sum, quo aliquis per famam & testes
potest probare possessionem 40. años
longius excessisse, & ita quidem, ut
initi memoria non existat, quamvis
fortè 100. anni elapsi non sint. atque
hujus opinionis (ex alijs tamen fun-
damentis)

damentis) etiam est Cravetta de
tiq. temp p. 4. sect. absolutis differentiis
n. 2. cum gl. in c. cum nobis. v. con-
tum. de prescript. Et Alexandro
pud eundem Crav. n. 4. citato.

- 15 Interim tamen quia in causa De
 cimarum non est locus præscriptionis
 sed solum ex præsumptione procedi-
 tur, ut jam sæpius repetitum; ideo
 benter concesserim, quando constet
 possessionem infra 100. annos cepisse
 se, nescitur autem quando, posse
 les circumstantias & conjecturas con-
 currere, ex quibus præsumptio tempo-
 ris antiqui elidatur & pro Parochia
 (qui aliundè jam præsumptionem
 Iuris pro se obtinet) sufficienter probetur,
 Laicum malam possidendi causam
 habere, nisi de legitimo titulo
 docuerit. v. g. si constet possessionem
 nem multum infra 100. annos cepisse
 se; antecessores Laici fuisse potentes
 hæ-
 rial
 I
 tem
 Lai
 vel
 at?
 lij,
 cim
 tur
 obf
 snet
 fin.
 seque
 tur
 cim
 aut
 me
 cat
 Cor
 cipi
 &

hæreticos; si testes super immemoriali producti variant, &c.

Postremò quæri potest, utrum saltem circa Ius utile decimandi, cujus Laicus non est incapax, consuetudo vel præscriptio aliquid operari valeat? R. Cùm canon Later. Conci-
 16
 lij, quo prohibetur, ne Laici de Decimis infeudentur, non sit Iuris naturalis aut divini, nihil putarem obstare, quin per contrariam consuetudinem abrogari possit. *arg. c. fin. de consuet. l. de quibus. cum seqq. ff. de L. L.* hand enim videtur irrationabile, quod Laicis Decimæ in feudum concedantur cum authoritate Episcopi, si id ipsorum merita vel Ecclesiæ utilitas exposcat. Deindè illam prohibitionem
 17
 Concilij plurimi D. D. tantùm accipiunt de infeudatione perpetua & in heredes transitoriâ, vndè
 cum

undè cum correctiones Iuriū non sint
 extendendæ. *l. sancimus. C. de appell.*
 existimant, etiamnum hodie possunt
 per Episcopum aliumve Ecclesiæ Prae-
 latum Decimas alicui Laico ex iustitia
 causa & cum ordinaria Iuris solenni-
 tate ad tempus vitæ vel aliud longum
 tempus in feudum vel Emphyteusimam
 concedi *gl. & Abb. in c. quamvis. de
 Decimis. Cov. var. res. lib. 1. c. 17. n. 189. 2.*
 quamvis inter DD. contro-
 vertatur in *c. prohibemus. h. t.* utrum
 Ius utile per unum Laicum acqui-
 situm in alium rectè alienetur: nihilo-
 minus per consuetudinem tales alie-
 nationes convalidari posse, quia in
 Iure dubio optima legum interpretatio
 consuetudo. *l. si. de interpretatione. 33.
 de LL.* & hinc non dubito, quia
 multæ Decimæ ante Concil. Later. ab
 Ecclesijs per modum feudi vel Emphy-
 teusis separatae sint, quæ etiamnum
 hodie apud Laicos manent non quod
 dem semper Iure hereditario, sed per
 div-

diversas venditiones & alienationes
 bonorum ad eos devolutæ, licet au-
 tem Laici, qui hujusmodi Decimas 19
 possident, nulla pro ijs servitia secun-
 dum naturam Feudorum Ecclesiæ
 præstent, non tamen statim evincitur
 quòd tales Decimæ ab initio non fue-
 rint per modum Juris utilis conces-
 sæ, nam præstatio servitiorum non
 est substantiale, sed tantum naturale
 contractus feudalis, undè pacto &
 consequenter etiam præscriptione illa
 obligatio tolli potest, quemadmodum
 dari *feudum Francum*, in quo nulla
 servitia præstantur, nemo est, qui ig-
 noret: Item quòd obligationi præ-
 standi annum canonem præscribi
 possit per Emphyteutam, dicitur infe-
 rrius in §. 3. sub n. 7. R. 3. hodie stan-
 te prohibitione concilij Later. posse
 quidem Laicum contra alium Laicum
 ante Concilium infeudatum Ius utile 20
 præscribere, contra Ecclesiam autem
 post Concilium non posse, vel enim
 sciret

sciret post Concilium non licere habere Decimas in feudum ab Ecclesia vel ignoraret : Si prius, foret in mala fide vera, si posterius esset in mala fide ficta, seu in ignorantia iuris non prodest acquirere volentibus. *Iuris. 7. ff. de Iuris & fact. ignor. nunquam. 31. in pr ff. de usucap.*

Sed ais, posse contingere, ut aliquis sciat, non licere dare feudum Decimarum Laicis post Concilium, & tamen sit in bona fide, si nimirum ipse & eius antecessores tempore immemoriali Decimas ex titulo feudi possederint. R. si in hac immemoriali possessione non constet ab initio, omni meliori modo praesumendum esse, Laici majores forte per privilegio & dispensatione specialitate feudum accepisse. sin autem Parochus docere possit, quod tantum per privatas conventiones inter suos & Laici antecessores (quamvis Episcopi auctoritate accedente) feudum datum

datum sit, quantocunq̄ue etiam
tempore non erit præscriptum, sicut
enim pactis privatorum Juri publico
derogari non potest, ita nec contra-
veniri prohibitioni Legis communis
publicam utilitatem concernentis per
privatorum & particularium homi-
num præscriptionem. Cui non ob-
stat, quòd res temporales Ecclesiæ im-
mobiles vel mobiles pretiosæ alienari
prohibitæ nihilominus præscribi pos-
sint. *Riccini in praxi aureâ p. 1.*
res. 32. nam diversitatis ratio est ista,
quod res Ecclesiæ temporales non pro-
hibeantur absolute devenire in manus
Laicorum, sed tantùm sine solennitati-
bus, quas cursus temporis, & bonæ
fidei possessio per 40. annos continu-
ata supplere videtur. Sed circâ De-
cimas absoluta est prohibitio ne per
viam etiam Juri utilis ad Laicos
quibusvis cum solennitatibus
transferantur.

N. S. 3. Qua-